

Antroposofernas sjukhus kan tvingas till nedläggning

2008-10-15 Antroposofernas sjukhus Vidarkliniken hotas av nedläggning när regeringens dispens om försäljning av antroposofiska mediciner löper ut vid årsskiftet.

Bedriver alternativ sjukvård

Vidarkliniken startades 1985 och är ett sjukhus där antroposofiska behandlingsmetoder används som komplement till de skolmedicinska.

Antroposofisk sjukvård utövas av legitimerade läkare och sjuksköterskor och använder sig av både etablerade läkemedel och antroposofiska läkemedel.

Den antroposofiska medicinen innebär att läkemedel utvecklas och framställs på uppdrag av läkare, som sedan anger indikationen för medlen. Det är skälet till att effektdokumentation saknas.

Vidarkliniken får statligt stöd.

Men Ursula Flatters, läkare på och initiativtagare till Vidarkliniken, vägrar att tro att det går så långt.

– Konsekvensen av det skulle vara att en hel vårdkultur förlorar sitt fotfäste i Sverige. Det är en politisk omöjlighet, hävdar hon.

Både borgerliga och socialdemokratiska regeringar har under årens lopp i flera omgångar beviljat Vidarkliniken i Järna dispens från läkemedelslagstiftningen.

Läkemedelsverket har nu presenterat en rapport om hur de antroposofiska medicinerna skulle kunna införlivas i den svenska läkemedelslagstiftningen.

Det är en sorglig läsning för antroposofins vänner i Sverige.

Läkemedelsverket hävdar att det bara finns tre alternativ för att införliva de antroposofiska läkemedlen i lagstiftningen:

- » Att de godkänns på samma sätt som andra läkemedel.
- » Att de importeras via licens.
- » Att de tillverkas ex tempore, det vill säga att ett skräddarsytt läkemedel specialtillverkas för en individanpassad behandling.

Lagstiftningen inte anpassad

Läkemedelsverket konstaterar att huvuddelen av de tusentals antroposofiska läkemedlen

sannolikt inte klarar läkemedelslagstiftningens dokumentationskrav på säkerhet och effekt för att ett läkemedel ska få godkännas eller importeras.

– Läkemedelslagstiftningen är helt enkelt inte anpassad för de antroposofiska medlen, säger Stefan Berggren, enhetschef på Läkemedelsverket och ansvarig för rapporten.

Dessutom skulle kostnaderna bara för att ansöka om godkännande bli enorma. För de 1 355 antroposofiska mediciner där man skulle kunna ansöka om ett godkännande som läkemedel landar ansökningsavgifterna på 368 miljoner kronor.

– Det är helt orealistiskt att klara sådana kostnader, bedömer Stefan Berggren.

EG-domstolen har nyligen avgjort ett mål om antroposofiska läkemedel i Nederländerna. Enligt Läkemedelsverket innebär domen att regeringens dispens för Vidarklinikens försäljning av antroposofiska medel måste upphävas och att medicinerna måste följa övrig läkemedelslagstiftning.

Vill ha förlängd dispens

Ursula Flatters, som är styrelseledamot i Vidarkliniken och för klinikens talan i frågan, skriver den här veckan till socialdepartementet för att protestera mot Läkemedelsverkets förslag.

– Det är helt otillfredsställande. Det innebär ju att bara några antroposofiska medel blir kvar, säger hon.

Nu kräver Vidarkliniken att regeringen förlänger dispensen för de antroposofiska medlen. Kliniken hävdar att EG-domen, som Läkemedelsverket hänvisar till, inte är bindande för andra länder än Nederländerna. Ursula Flatters säger att EU-kommissionen vid ett inofficiellt möte har aviserat att den inte kommer att ingripa mot ett enskilt medlemsland som tillämpar övergångslösningar, så länge inte folkhälsan är i fara. Enligt henne har kommissionen också flaggat för att det kan behövas ett nytt regelverk på EU-nivå som tar särskild hänsyn till antroposofisk medicin.

– Jag tror inte att någon är intresserad av att Vidarkliniken eller något annat antroposofiskt sjukhus i Europa läggs ner. Vi behöver i stället ett europeiskt regelverk som tar större hänsyn till vårdkulturer med ett annat synsätt, säger hon.

Stefan Helte

stefan.helte@dagensmedicin.se